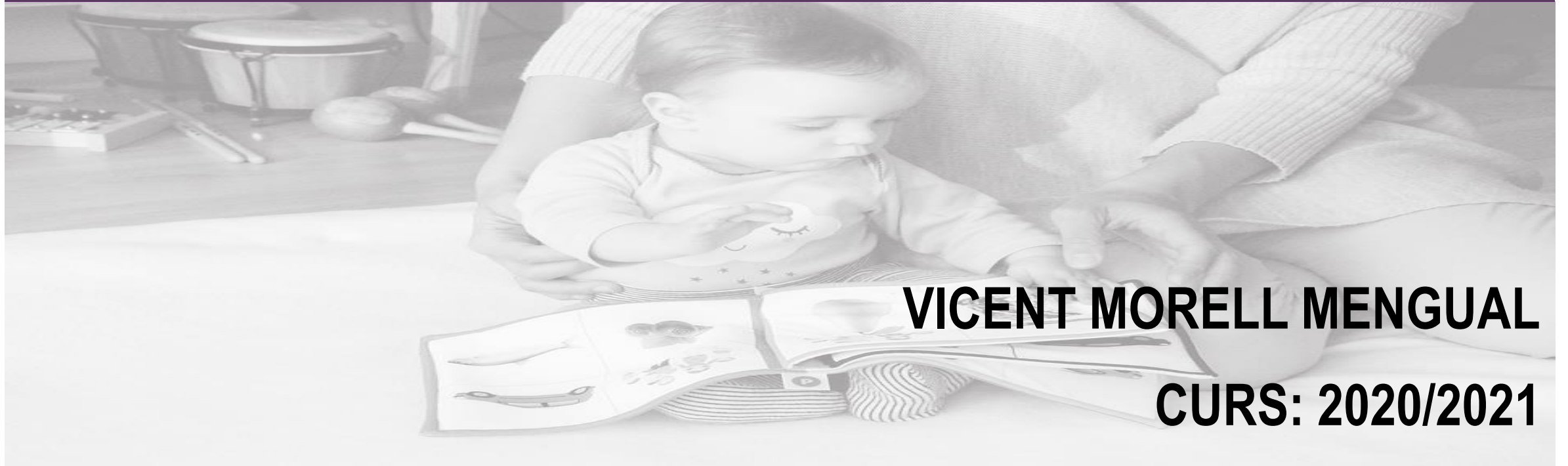

TEMA 6. DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

VICENT MORELL MENGUAL

CURS: 2020/2021

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

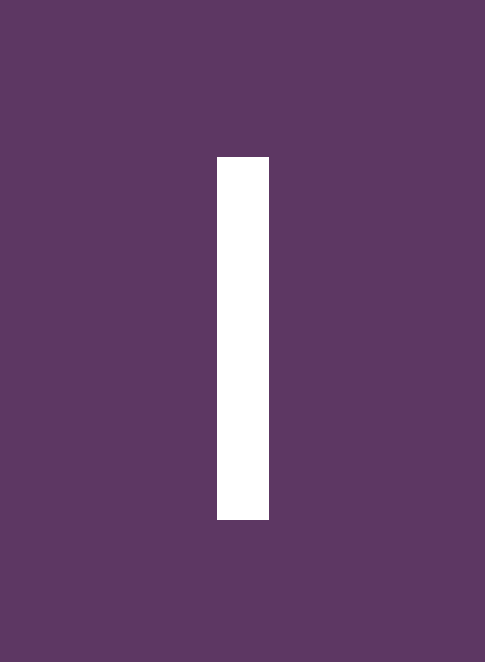
1. Anàlisi crític dels principals enfocaments teòrics
2. Adquisició de les principals fites del desenvolupament del llenguatge
3. Detecció de riscos en el desenvolupament del llenguatge mitjançant
l'Inventari BATTELLE

ACTIVITATS PRÀCTIQUES

1. Anàlisi dels components del llenguatge
2. Síntesis de les propostes teòriques del desenvolupament del llenguatge
3. Anàlisi dels principals trets fonològics durant l'etapa prelingüística
4. Anàlisi de les principals adquisicions prelingüístiques
5. Anàlisi de les principals errors fonològics
6. Anàlisi dels ítems de l'escala de comunicació de l'Inventari BATTELLE

ÍNDEX

1. Introducció
2. Components del llenguatge
3. Propostes teòriques
4. Desenvolupament prelingüístic
5. Desenvolupament lingüístic primerenc
6. Desenvolupament lingüístic en l'edat escolar
7. Avaluació psicològica

INTRODUCCIÓ

1.1. ASPECTES CONCEPTUALS

1.1. ASPECTES CONCEPTUALS

- Existeix la necessitat d'aclarir tres **termes confosos**:
 - **LA PARLA**: és una forma verbal de comunicació o transmissió de significats
 - **EL LLENGUATGE**: és un sistema complex de símbols, socialment compartits per un grup de persones, utilitzat per a la comunicació
 - Per exemple, llengua oral, llengua de signes, llenguatge matemàtic, etc.
 - **LA COMUNICACIÓ**: és la codificació, transmissió i descodificació de senyals amb l'objectiu d'intercanviar idees
 - Per exemple, codis paralingüístics, elements no lingüístics, habilitats metalingüístiques, etc.

2

COMPONENTS DEL LLENGUATGE

2.1. COMPONENT FONOLÒGIC

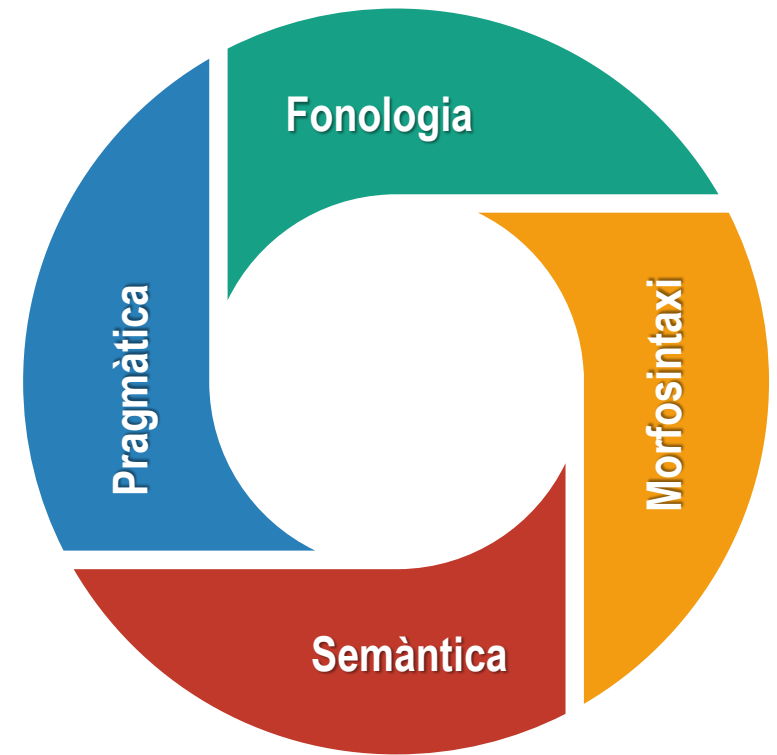
2.2. COMPONENT MORFOSINTÀCTIC

2.3. COMPONENT SEMÀNTIC

2.4. COMPONENT PRAGMÀTIC

Components DEL LLENGUATGE fonamentals

| forma, contingut i ús

2.1. COMPONENT FONOLÒGIC

Components
DEL LLENGUATGE
fonamentals
| Forma

Fonologia

- Aquest component analitza la **forma** del llenguatge (per exemple, la configuració de les síl·labes, la distribució dels sons, etc.)
- Inclou dos aspectes altament relacionats però independents:
 - **LA FONÈTICA**: únicament estudia els **sons** emesos
 - **LA FONOLOGIA**: estudia les relacions que s'estableixen entre els **fonemes** per a formar paraules

2.2. COMPONENT MORFOSINTÀCTIC

Components
DEL LLENGUATGE
fonamentals
| Forma

Morfosintaxis

- Aquest component analitza la **forma** del llenguatge (per exemple, els tipus d'oracions, les terminacions verbals, les regles per a combinar paraules, etc.)
- Inclou dos aspectes altament relacionats però independents:
 - **LA MORFOLOGIA:** estudia l'estructura o l'organització interna de les **paraules**
 - **LA SINTAXI:** analitza l'estructura de l'**oració**

2.3. COMPONENT SEMÀNTIC

Components
DEL LLENGUATGE
fonamentals
| Contingut

Semàntica

- Aquest component analitza el **contingut** del llenguatge (és a dir, les regles que regeixen el significat de les paraules)
- Els elements tractats en aquest component són:
 - L'adquisició del **lèxic** o vocabulari
 - L'adquisició del significat de les **oracions**

2.4. COMPONENT PRAGMÀTIC

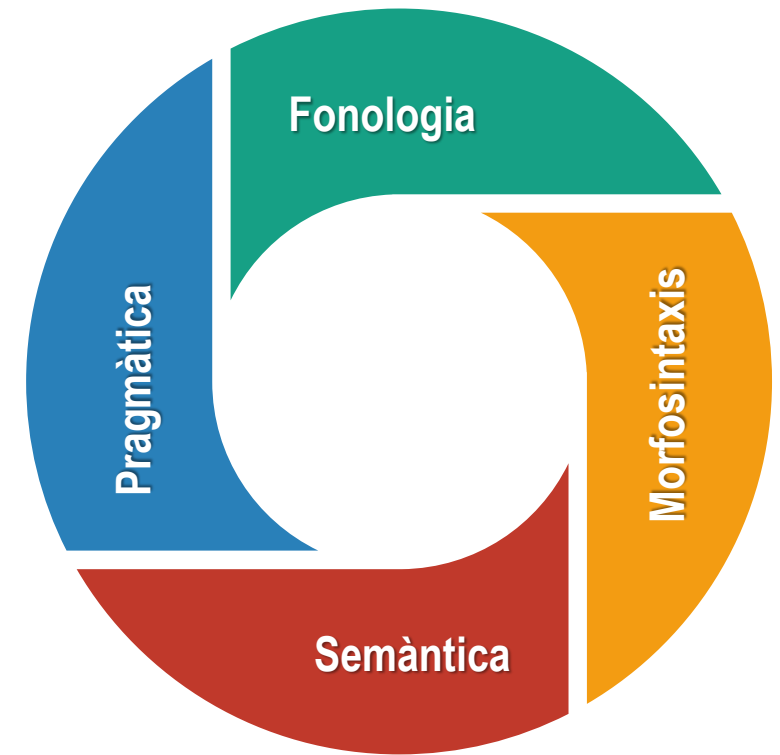
Components
DEL LLENGUATGE
fonamentals
| Ús

- Aquest component analitza a l'**ús social** que se li dona al llenguatge per a comunicar-se en un determinat context
- Regeix les **interaccions** que esdevenen durant la conversa:
 - Organització i coherència
 - Rectificació d'errors
 - Transmissió d'intencions

Components DEL LLENGUATGE fonamentals

Activitat 1. Trets principals

ACTIVITAT 1. TRETOS PRINCIPALS

➤ TEMA 6. DESENVOLUPAMENT DEL LENGUATGE

- **ACTIVITAT 1.** Els components del llenguatge
- **TASCA:** Completa la taula que es presenta a continuació indicant:
 - ✓ El component
 - ✓ L'objectiu
 - ✓ Que estudia

COMPONENT	OBJECTIU	QUÈ ESTUDIA?
Fonologia		
Morfologia		
Sintaxis		
Semàntica		
Pragmàtica		

3

PROPOSTES TEÒRIQUES

3.1. CONDUCTISME

3.2. PSICOLINGÜÍSTICA

3.3. SOCIOLINGÜÍSTICA

3.4. RELACIÓ ENTRE PENSAMENT I LLENGUATGE

3.5. PERÍODE CRÍTIC D'ADQUISICIÓ

3.1. CONDUCTISME

Proposta
CONDUCTISTA
del llenguatge
| **SKINNER**

- La teoria conductista estableix una forta relació entre pensament i llenguatge
- Segons **Skinner**, el llenguatge s'**aprén** en un entorn social
- Les principals aportacions derivades d'aquest model són:
 - Destacar el paper primordial que té l'**ambient**
 - Accentuar la importància dels principis de l'aprenentatge (reforç i **modelament**)
 - No considera els processos cognitius subjacents

3.2. PSICOLINGÜÍSTICA

Proposta
PSICOLINGÜÍSTICA
del llenguatge
| **CHOMSKY**

- La teoria psicolingüística analitza la forma en què les persones adquireixen la seua llengua
- Segons **Chomsky**, l'adquisició del llenguatge es produeix mitjançant **mecanismes innats**
- Les principals aportacions derivades d'aquest model són:
 - Emfatitzar la **universalitat** del llenguatge
 - Remarcant l'existència d'una **gramàtica transformacional**
 - No considera la importància de la fonètica, la semàntica i la pragmàtica

3.3. SOCIOLINGÜÍSTICA

Proposta
SOCIOLINGÜÍSTICA
del llenguatge
| **BRUNER**

- La teoria sociolingüística s'interessa per la funció **pragmàtica** del llenguatge
- Segons **Bruner**, l'adquisició del llenguatge es produeix per la **interacció** entre el cuidador i el xiquet
- Les principals aportacions derivades d'aquest model són:
 - Evidenciar l'existència dels **formats d'interacció**
 - Destacar el paper que el **context**
 - No proporciona una explicació per a l'associació entre la forma i el contingut del llenguatge

3.4. RELACIÓ ENTRE PENSAMENT I LLENGUATGE

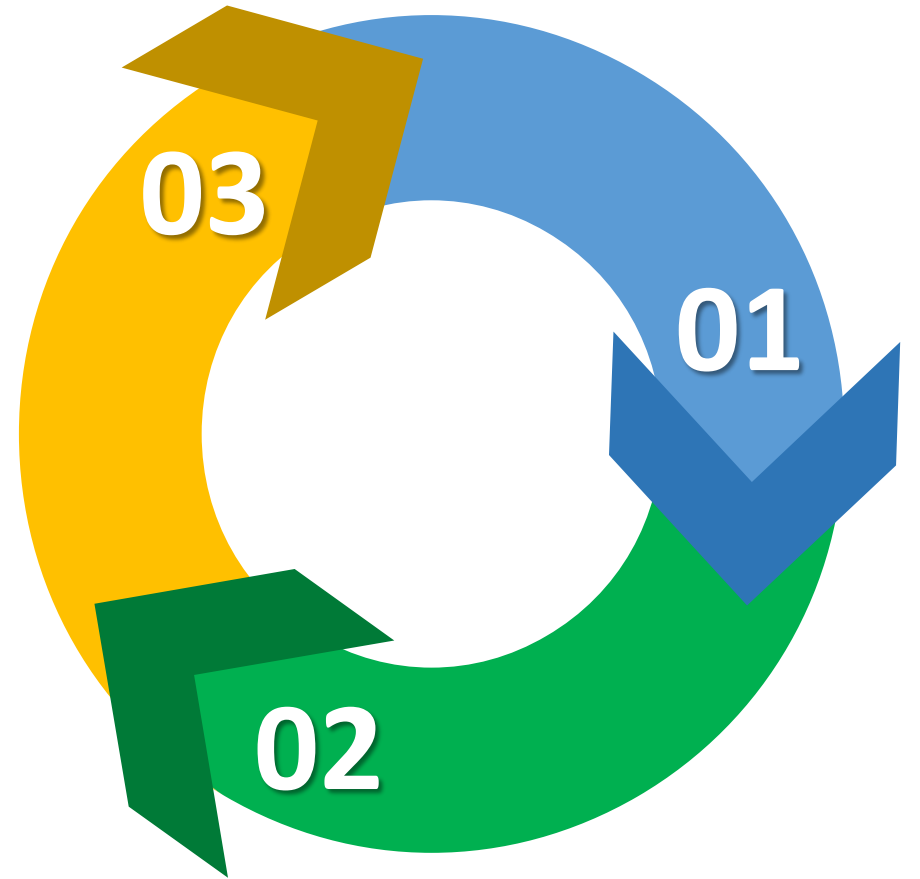
- La psicologia evolutiva estableix una íntima relació entre el desenvolupament cognitiu i el desenvolupament del llenguatge
- Les posicions teòriques existents que expliquen està associació són:
 - **DETERMINISME COGNITIU:** el llenguatge està determinat pel **pensament**
 - **DETERMINISME LINGÜÍSTIC:** la qualitat del pensament està determinada pel **llenguatge**
 - **POSTULATS DE VYGOTSKY:** el **pensament** precedeix al llenguatge però després està influït per ell
 - **POSTULATS DE CHOMSKY:** el llenguatge i el pensament són **capacitats independents**

3.5. PERÍODE CRÍTIC D'ADQUISICIÓ

- Estudis de **cas** únic, Genie (la xiqueta maltractada) i Victor (El xiquet salvatge d'Aveyron)
 - Dificultat per a adquirir el llenguatge després dels primers anys de vida
 - Constitueixen casos excepcionals amb un desenvolupament no normatiu
- Estudis amb persones **sordes** i **immigrants**
 - Com més tardana és l'exposició al llenguatge pitjor és el desenvolupament lingüístic
 - Però no es conclou l'existència d'un període crític

Teories DEL LLENGUATGE proposades

Activitat 2. Propostes teòriques

ACTIVITAT 2. PROPOSTES TEÒRIQUES

➤ TEMA 6. DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

- **ACTIVITAT 2.** Propostes teòriques del desenvolupament del llenguatge
- **TASCA:** Completa la taula que es presenta a continuació indicant:
 - ✓ El nom de la teoria
 - ✓ L'autor o autors més representatius
 - ✓ Les característiques principals

TEORIA	AUTOR PRINCIPAL	CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS
Conductisme		
Psicolingüística		
Sociolingüística		

4

DESENVOLUPAMENT PRELINGÜÍSTIC

4.1. FACTORS INICIALS

4.2. PRECURSORS LINGÜÍSTICS

4.3. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

4.4. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

4.1. FACTORS INICIALS

- El desenvolupament de llenguatge està influït pel **context** en el qual el subjecte viu
- No obstant això, existeixen **altres factors** que també incideixen en el desenvolupament del llenguatge:
 - **GENÈTICS**: per exemple, la síndrome de Down
 - **ANATÒMICS**: per exemple la fissura palatina o el llavi leporí
 - **NEUROLÒGICS**: per exemple, la paràlisi cerebral
 - **PSICOSOCIALS**: per exemple, les condicions econòmiques o l'escolarització
 - **AFECTIUS I EMOCIONALS**: per exemple, la qualitat de la inclinació o la qualitat de les cures

4.2. PRECURSORS LINGÜÍSTICS

- La interacció entre el bebé i el seu cuidador genera una sèrie de conductes que resulten determinants per al desenvolupament del llenguatge:
 - **REFERÈNCIA CONJUNTA:** esmentar un objecte o acció per a compartir l'**atenció** i facilitar la **denominació imitativa**
 - **ACCIÓ CONJUNTA:** realització de rutines diàries que permeten l'adquisició de **regles conversacionals**
 - **ADOPCIÓ DE TORNS**
 - **CONDUCTES SITUACIONALS:** la freqüència i intensitat de les **vocalitzacions** està circumscrita a determinades situacions

4.3. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

- El nounat mostra preferència per la veu humana i pels sons del seu idioma matern
- El **plor** constitueix el primer mecanisme de comunicació
- Entre els 2 i 3 mesos apareixen els **amanyacs** i les **refilades**
- Entre els 5 i 6 mesos s'inicia el **balboteig**, augmentant significativament els processos comunicatius (balboteig simple, balboteig duplicat, balboteig variat i xarradissa)
- Cap als 12 mesos sorgeixen les **primeres paraules**
- Cap als 24 mesos es desenvolupa el **vocabulari** (*lexicón*) i apareixen de les primeres combinacions de paraules

4.4. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

- Des del naixement fins als 9 mesos es produeixen les **protoconverses**
- Cap als 9 mesos apareixen les intencions comunicatives amb la presència de recursos **no lingüístics**
- Els gestos es divideixen segons la seua funció comunicativa en:
 - **PROTOIMPERATIUS**: impliquen la **petició** d'alguna cosa
 - **PROTODECLARATIUS**: impliquen l'ús de **gestos** de mostrar, de donar i d'indicació
- En aquesta edat hi ha nombrosos **gestos idiosincràtics**:
 - Circumscriu a una situació concreta
 - Carència de significat compartit
- Els gestos van desapareixent progressivament entre el primer i segon any de vida

Desenvolupament **PRELINGÜÍSTIC** Àrea fonològica

Activitat 3. Trets principals

ACTIVITAT 3. TRETOS PRINCIPALS

➤ TEMA 6. DESENVOLUPAMENT DEL LENGUATGE

- **ACTIVITAT 3.** Principals trets fonològics durant l'etapa prelingüística del desenvolupament del llenguatge
- **TASCA:** Completa la taula que es presenta a continuació indicant:
 - ✓ L'adquisició
 - ✓ L'edat
 - ✓ Les característiques principals

ADQUISICIÓ	EDAT	CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS
Sons vegetatius		
Amanyacs (<i>arullos</i>)		
Refilades (<i>gorjeos</i>)		
Balboteig simple		
Balboteig duplicat		
Balboteig variat		
Xerradissa		
Primeres paraules		
Desenvolupament i combinació de paraules		

Desenvolupament **PRELINGÜÍSTIC** Àrea fonològica

Activitat 4. Adquisicions

ACTIVITAT 4. ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

➤ TEMA 4. DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

- **ACTIVITAT 4.** Principals adquisicions prelingüístiques
- **TASCA:** A continuació trobaràs una sèrie de verbalitzacions realitzades per alguns xiquets. Explica quin tipus de so o balboteig s'està produint, indicant:
 - ✓ El tipus de so o balboteig
 - ✓ El raonament seguit per a determinar el tipus de so

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Maduna

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Ehh

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Badall

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Dabada

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEQUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Ma

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Rots

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Papapa

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Na

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ADQUISICIONS PRELINGÜÍSTIQUES

Mon

➤ **SO O BALBOTEIG :** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

5

DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC PRIMERENC

5.1. DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC PRIMERENC

5.2. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

5.3. DESENVOLUPAMENT MORFOSINTÀCTIC

5.4. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

5.5. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

5.1. DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC PRIMERENC

- Estratègies d'aprenentatge del llenguatge **bàsiques**
 - **ESTRATÈGIES DELS SUCCESSOS PLAUSIBLES:** es realitzen interpretacions mitjançant el sentit comú
 - **APRENTATGE MECÀNIC:** es produeix una imitació de paraules i expressions associades a contextos
- Estratègies d'aprenentatge del llenguatge **complexes:**
 - **SUPORT SEMÀNTIC:** utilització d'estructures semàntiques per a analitzar la sintaxi
 - **SUPORT SINTÀCTIC:** utilització d'estructures sintàctiques per a deduir els significats
- Altres recursos addicionals:
 - Consideració del context
 - Entonació de les frases

5.1. DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC PRIMERENC

- Els **principis** d'aprenentatge **universals** del llenguatge són (Slobin, 1978):
 1. Parar atenció al final de les paraules
 2. Parar atenció a l'ordre de les paraules
 3. Modificació de les estructures fonològiques
 4. Reorganitzar les unitats lingüístiques
 5. Preferència per elements assenyalats en una categoria
 6. Evitar les excepcions
 7. Marcadors gramaticals coherents des de punt de vista semàntic

5.1. DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC PRIMERENC

- Els **cuidadors** exerceixen un paper important en el desenvolupament del llenguatge a través de la utilització d'algunes **tècniques**:
 - **MAMAÉS (MODELATGE)**: tons alts, frases curtes, diminutius, repeticions, vocabulari limitat, suport contextual, presència d'instruccions i poques interrupcions
 - **CONDUCTES CONSEQÜENTS**: ofereixen una retroalimentació específica en funció de la correcció gramatical (reformulacions, expansions o extensions)
 - **INCITACIONS**: provoca la resposta del xiquet o la xiqueta
 - **Joc**: permet l'adopció d'alguns estils lingüístics i determinats papers comunicatius

5.2. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

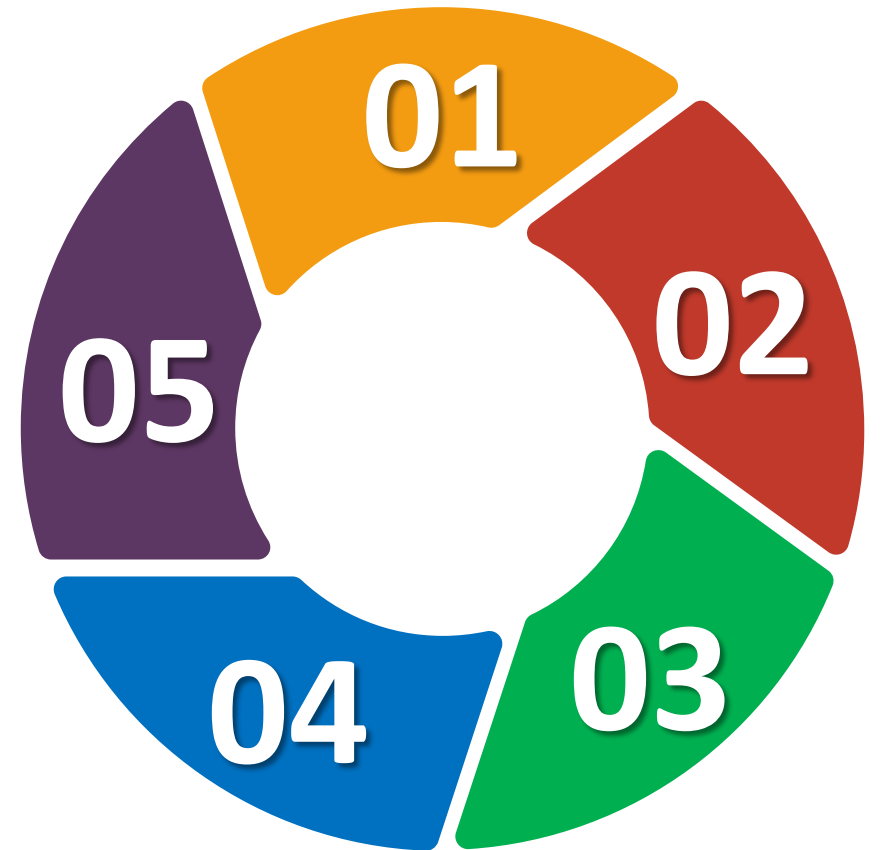
- Els estudis sobre l'**ordre d'adquisició** dels fonemes conclouen que:
 - Existeixen algunes diferències individuals
 - Les **vocals** s'adquireixen abans que les consonants
 - Els sons situats al principi de la paraula s'emeten millor
 - Existeix una preferència per les **paraules curtes** i les **consonants sordes**
 - La seqüència evolutiva comença per consonants **nasals** i **oclusives**
 - Aparició de regles i estratègies fonològiques que simplifiquen el model adult (**selecció** i **modificació**)

5.2. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

- Els **processos** de **simplificació** utilitzats pels xiquets i les xiquetes inclouen:
 - **SUBSTITUCIONS**: reemplaçament d'un fonema per un altre fonema conegut (per exemple, "tosa" en comptes de "cosa")
 - **OMISSIONS**: supressió de fonemes, síl·labes o grups consonàntics (per exemple, "otxe" en comptes de "cotxe" o "rabassa" en comptes de "carabassa")
 - **ADDICIONS**: inserció d'un fonema que ajuda en l'articulació d'un altre fonema de major dificultat (per exemple, "carema" en comptes de "crema")
 - **INVERSIONS**: alteració de l'orde de dos fonemes en una paraula (per exemple, "Teurel" en comptes de "Teruel")
 - **ASSIMILACIONS**: influència d'un fonema en un altre fonema situat davant (**progressiu**) o darrere (**regressiu**)

Desenvolupament LINGÜÍSTIC PRIMERENC Àrea fonològica

| Activitat 5. Errors fonològics

ACTIVITAT 5. ERRORS FONOLÒGICS

➤ TEMA 6. DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

- **ACTIVITAT 5.** Errors fonològics principals
- **TASCA:** A continuació trobaràs una sèrie d'errors fonològics realitzats per alguns xiquets. Explica quin tipus d'error s'ha produït, indicant:
 - ✓ El tipus d'error
 - ✓ El raonament seguit per a determinar el tipus d'error

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «rinoceronre» en comptes de «rinoceronte»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «gatoli» en comptes de «ratolí»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «polma» en comptes de «ploma»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «palat» en comptes de «plat»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «plata» en comptes de «plaça»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «amalola» en comptes de «amapola»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «codril» en comptes de «cocodril»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «calau» en comptes de «clau»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «coxolate» en comptes de «xocolate»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

ERRORS FONOLÒGICS

Dir «dol» en comptes de «dolç»

➤ **ERROR:** _____

➤ **RAONAMENT SEGUIT:** _____

5.3. DESENVOLUPAMENT MORFOSINTÀCTIC

- Aparició de paraules aïllades que expressen frases senceres (**holofrases**)
- Entre els 18 i els 24 mesos es produeixen combinacions de dues paraules per a formar frases (**llenguatge telegràfic**)
 - **PARAULES PIVOT:** preposicions, adverbis, pronoms, verbs, articles
 - **PARAULES OBERTES:** acompanyen a la paraula pivot
 - **REGLES SEMÀNTIC-SINTÀCTIQUES:** basades en el significat i relacionades amb l'ordre de les paraules
 - **Nominacions:** conté el demostratiu i l'objecte
 - **Recurrències:** per a demanar alguna cosa
 - **Inexistències:** expressions negatives
 - **Funció locativa:** localitzar objectes o persones
 - **Funció atributiva:** atribuir característiques a objectes o persones

5.3. DESENVOLUPAMENT MORFOSINTÀCTIC

- Les etapes del desenvolupament **morfosintàctic** són (Brown, 1973):
 - **REGLES SEMÀNTIQUES LINEALS** (primera etapa): combinacions de quatre paraules intel·ligibles però agramaticals (per exemple, demà va vindre papa)
 - **DESENVOLUPAMENT MORFOLÒGIC** (segona etapa): aparició de morfemes gramaticals que faciliten la utilització del plural, la construcció de diminutius, etc.
 - **DESENVOLUPAMENT DE LA FORMA DE LA FRASE** (tercera etapa): producció d'oracions simples perfeccionades
 - **INCRUSTACIÓ D'ELEMENTS** (quarta etapa): utilització de clàusules o proposicions subordinades
 - **UNIÓ DE CLÀUSULES** (cinquena etapa): formació d'oracions compostes subordinades (per exemple, Sara jugava i el seu germà reia)

5.4. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

- El desenvolupament semàntic inicial es divideix en **tres períodes** (Pérez-Pereira, 1994):
 - **ETAPA DE LES PARAULES ETIQUETA** (entre 10 i 15 mesos): existeixen **10 paraules** circumscrites a contextos determinats i apreses a través de les rutines diàries
 - **ETAPA DE LA DENOTACIÓ** (entre 15 i 19 mesos): existeixen entre **10 i 50 paraules** amb caràcter descontextualitzat on els objectes o successos nomenats poden estar absents
 - **ETAPA DEL SENTIT** (al voltant dels 2 anys): existeixen **més de 50 paraules**, ja que el xiquet o la xiqueta és capaç de determinar que totes les coses tenen nom i, per tant, formar camps semàntics

5.4. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

- En el **lèxic inicial** la major part de les paraules estan circumscrites a persones, animals, menjar i joguets
- Posteriorment es va produint un progressiu augment dels verbs
- En el desenvolupament del lèxic es poden observar dos **estils d'aprenentatge**:
 - **ESTIL REFERENCIAL**: és un estil mostrat per xiquets que tenen més contacte amb **adults** en el qual s'utilitzen més **noms** comuns que paraules amb funció gramatical
 - **ESTIL EXPRESSIU**: és un estil mostrat per xiquets que tenen més contacte amb **xiquets** en el qual s'utilitzen més **paraules** amb **funció gramatical** que noms comuns

5.4. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

- El vocabulari **comprensiu** és més ràpid que el vocabulari expressiu
- En general els xiquets i les xiquetes tendeixen a cometre **errors** en la formació de conceptes:
 - **INFRAEXTENSIÓ**: dir peix al joguet utilitzat en el bany i no utilitzar-lo davant altres peixos
 - **SOBREEXTENSIÓ**: dir el nom de la seua mascota a tots els animals domèstics
- Existeixen diverses teories que expliquen l'ordre d'adquisició de les paraules i el seu significat:
 - Del general a l'específic
 - Des d'un grau d'especificitat intermedi general i específic
 - Des dels criteris funcionals i de continuïtat a les relacions semàntiques
 - Del concret a l'abstracte

5.5. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

- Les primeres paraules emeses amb una funció social van acompanyades de **gestos simbòlics**
- Les **funcions del llenguatge** es poden classificar en sis categories (Wells, 1985):
 - **REPRESENTACIÓ**: per a raonar o demanar informació
 - **EXPRESSIÓ**: per a acompanyar el joc o expressar sentiments
 - **PROCEDIMENTAL**: per a cridar l'atenció o demanar aclariments
 - **CONTROL**: realitzar peticions o digerira a una altra persona
 - **TUTORIAL**: per a practicar les estructures lingüístiques
 - **SOCIAL**: per a saludar o acomiadar-se

5.5. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

- Durant els anys preescolars els xiquets i les xiquetes adquireixen moltes **capacitats conversacionals**:
 - Capacitat per a adoptar torns de conversa
 - Capacitat per a iniciar temes de conversa
 - Augment de la tendència a mantindre converses socials
 - Capacitat per a canviar de registre
 - Adopció de mamaés per a dirigir-se a xiquets més xicotets
 - Incapacitat per a realitzar peticions de clarificació
 - Ús de monòlegs per a guiar una determinada activitat
 - Introducció de narracions

6

DESENVOLUPAMENT LINGÜÍSTIC EN L'EDAT ESCOLAR

6.1. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

6.2. DESENVOLUPAMENT MORFOSINTÀCTIC

6.3. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

6.4. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

6.1. DESENVOLUPAMENT FONOLÒGIC

- El desenvolupament fonètic ha d'estar completat a l'inici de l'educació primària
- L'alumne té la capacitat per a pronunciar tots els **fonemes** i les síl·labes **travades**
- Es produeix un desenvolupament de les capacitats metalingüístiques, com la **consciència fonològica**:
 - **CONSCIÈNCIA SIL·LÀBICA**: capacitat per a identificar i manipular les síl·labes que componen les paraules
 - **CONSCIÈNCIA FONÈMICA**: capacitat per a identificar i manipular els fonemes
 - **CONSCIÈNCIA LÈXICA**: capacitat per a identificar i manipular les paraules que componen les frases

6.2. DESENVOLUPAMENT MORFOSINTÀCTIC

- S'adquireixen **noves regles** per a la formació de paraules:
 - Plurals regulars (segon cicle de primària) i irregulars (tercer cicle de primària)
 - Derivacions
 - Més formes verbals i ús de perífrasi
- L'**estructura** de les oracions es va tornant més **elaborada**:
 - Frases subordinades
 - Frases coordinades
 - Frases en veu passiva (segon cicle de primària)

6.3. DESENVOLUPAMENT SEMÀNTIC

- Creixement espectacular del **vocabulari** gràcies a la família i a l'escola
- Augment de la **comprensió** del significat:
 - **HORIZONTALS**: afegir trets a una definició
 - **VERTICALS**: unificar definicions
- El desenvolupament semàntic està relacionat amb el **processament cognitiu**:
 - Canvi des del processament verbal al processament verbal
 - Canvi sintagmàtic-paradigmàtic
- Els xiquets utilitzen diferents tipus de **llenguatge figuratiu** com, metàfores, refranys, etc.

6.4. DESENVOLUPAMENT PRAGMÀTIC

- Es produeix un avanç en la conversa per la rellevància que adquireix la socialització
- Desenvolupament dels diferents tipus de llenguatge
- Desenvolupament de narracions i ús de gèneres narratius:
 - Arguments
 - Inferències
 - Resums

7

AVALUACIÓ PSICOLÒGICA

7.1. INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

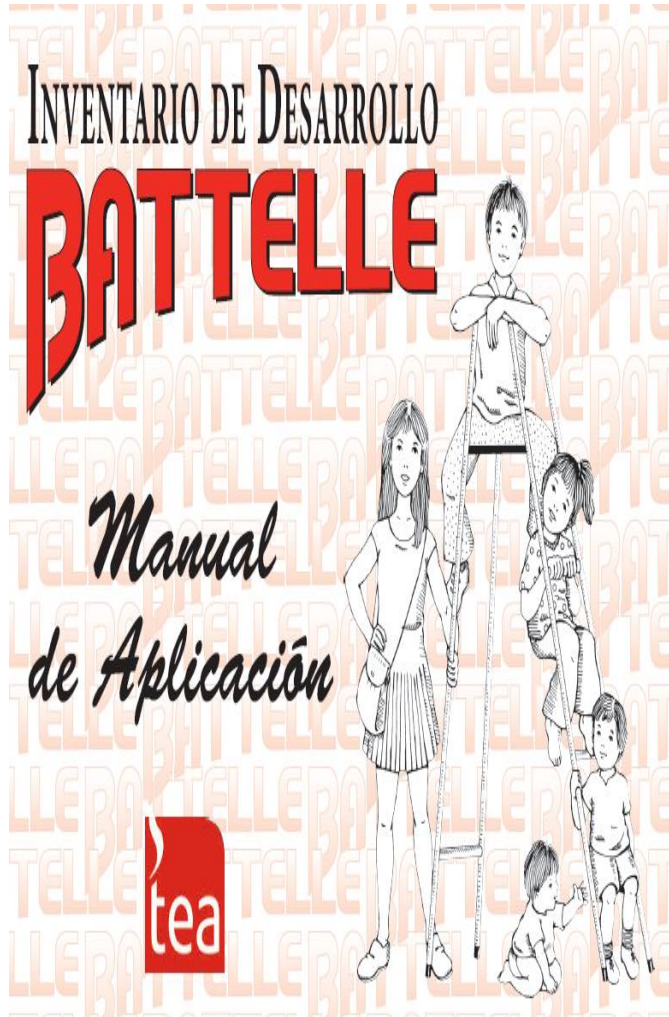
7.2. INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

7.3. ÀREA DE COMUNICACIÓ DE L'INVENTARI BATTELLE

7.1. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

- Existeixen diversos instruments psicomètrics que avaluen el desenvolupament del llenguatge:
 - Inventari de desenvolupament BATTELLE
 - PLON-R. Prova del Llenguatge Oral de Navarra - Revisada
 - CELF-5. Avaluació Clínica dels Fonaments del Llenguatge
 - PEABODY. Test de Vocabulari en Imatges
 - CEG. Test de Comprensió d'Estructures Gramaticals
 - BAYLEY-III. Escales Bayley de desenvolupament infantil
 - MP-R. Escales de desenvolupament Merrill-Palmer revisades
 - MSCA. Escales Mccarthy d'aptituds i psicomotricitat per a xiquets

7.2. INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

■ INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

- **AUTOR:** J. Newborg, M. V. de la Cruz López i M. González Criado (2011)
- **OBJECTIU:** avaluació de les principals àrees del desenvolupament infantil: personal/social, adaptativa, motora, comunicativa i cognitiva
- **EDAT:** entre 0 i 95 mesos
- **TEMPS:** de 10 a 5 minuts la prova de cribatge i de 60 a 90 minuts l'inventari complet
- **APLICACIÓ:** individual
- **EDITORIAL:** TEA Ediciones
- **ISBN:** 9788415262145

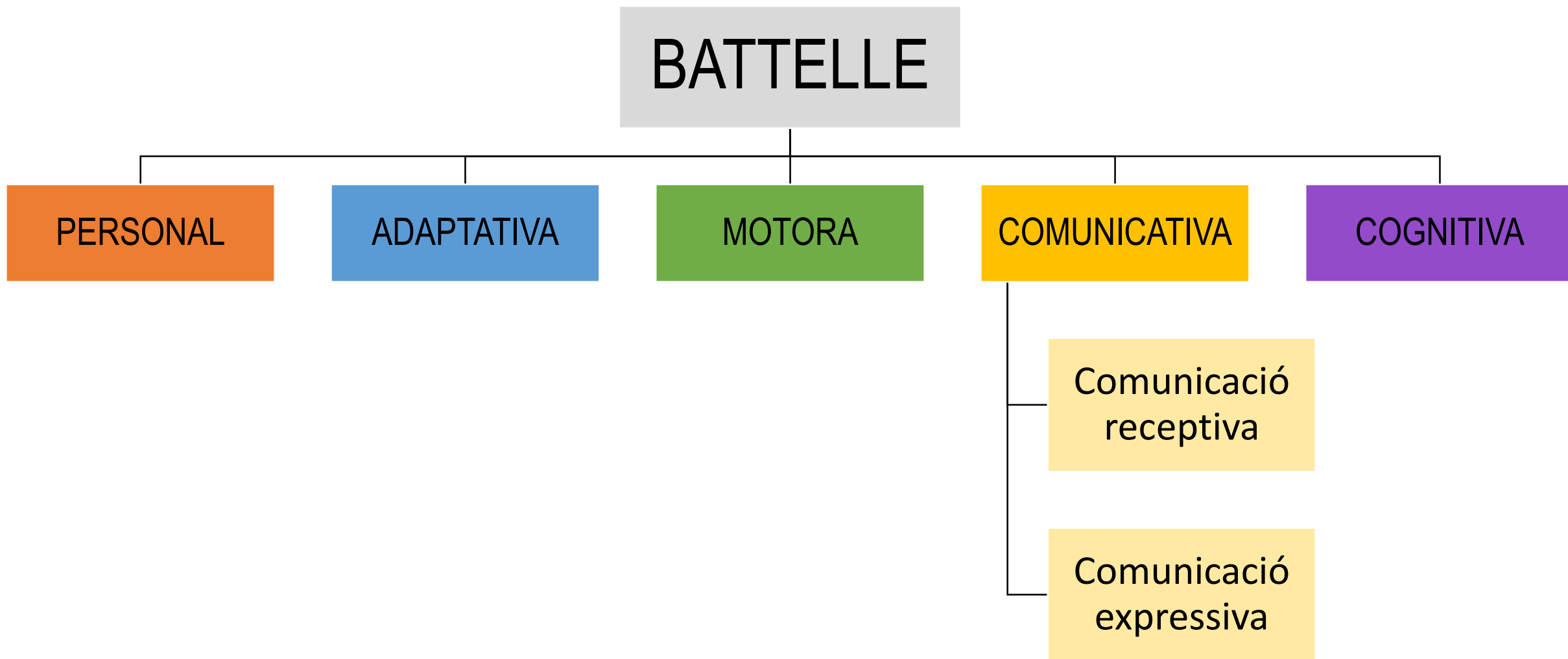
7.3. ÀREA DE COMUNICACIÓ DE L'INVENTARI BATTELLE

L'àrea de comunicació de l'Inventari BATTELLE està formada per 56 ítems que avaluen la **recepció i expressió** d'informació, pensaments i idees per mitjans verbal i no verbals. La versió de cribratge està formada per 18 ítems

Figura 1. Àrea comunicativa de l'Inventari Battelle (Newborg et al., 2011)

7.3. ÀREA DE COMUNICACIÓ DE L'INVENTARI BATTELLE

7.3. ÀREA DE COMUNICACIÓ DE L'INVENTARI BATTELLE

- L'àrea cognitiva s'agrupa en dues subàrees (Newborg et al., 2011):
 - **COMUNICACIÓ RECEPTIVA.** Avalua la discriminació, reconeixement i comprensió de sons i paraules, així com la informació rebuda a través de gestos, signes, sistema Braille o altres mitjans no verbals.
 - **COMUNICACIÓ EXPRESSIVA.** Avalua la producció i ús de sons, paraules o gestos com mig per a transmetre informació als altres

Avaluació de la comunicació

BATTELLE

Activitat 6. BATTELLE

ACTIVITAT 6. INVENTARI BATTELLE

➤ TEMA 6. DESENVOLUPAMENT COMUNICATIU

- **ACTIVITAT 6.** Anàlisi dels ítems de l'escala cognitiva de l'Inventari BATTELLE
- **TASCA:** A continuació observares un breu vídeo on un xiquet és avaluat amb els ítems de l'escala de comunicació de l'Inventari BATTELLE. Analitza detalladament els següents apartats:
 - ✓ Ítems encertats, ítems fallats i puntuació total
 - ✓ Aspectes qualitatius esdevinguts durant el transcurs de l'avaluació

8

**MATERIAL ELABORAT A
PARTIR DE...**

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Brown, R. A. (1973). *A first language. The early stages*. Cambridge: Harvard University Press.
- Descals, A. i Ávila, V. (2006). Desarrollo del lenguaje. En A. I. Cordoba, A. Descals i M. D. Gil (Eds.), *Psicología del desarrollo en la edad escolar (pp. 117-153)*. Madrid: Pirámide
- Newborg, J., de la Cruz, M. V. i González, M. (2011). *Inventario de desarrollo BATTELLE*. Madrid: TEA Ediciones.
- Pérez-Pereira, M. (1994). Imitations, perceptions, routines, and the child's analysis of language: insights from the linf. *Journal of Child language*, 21, 317-337.
- Slobin, D. (1978). Cognitive prerequisites of the development of grammar. En L. Bloom i M. Lahey (Eds.). *Readings in language development*. Nova York: Wiley
- Wells, G. (1985). *Language development in the preschool years*. Nova York: Cambridge University Press.